ISSN: 2383-3483; Journal of Police Medicine. 2021;10(4):289-296

Journal of Police Medicine

Journal Homepage: http://jpmed.ir/

Original Article Open Access

The Mediating Role of Family Communication Patterns in the Relationship between Emotional Maturity and Self-Compassion with Vulnerability to Stress in Soldiers

Mozaffar Ghaffari[1] PhD, Ahmad Esmali[2] PhD, Reza Mohammadi[3] PhD

[1] Department of Psychology, Faculty of Psychology & Educational Sciences, Payam Noor University (PNU), Tehran, Iran.
[2] Department of Psychology, Faculty of Humanities, Maraghe University, Maraghe, Iran.
[3] Research Center for Cognitive & Behavioral Sciences in Police, Directorate of Health, Rescue & Treatment, Police Force, Tehran, Iran.

ABSTRACT

AIMS: Soldiering is a stressful period in which there is a possibility of mental disorder. So, the aim of this study was to determine the mediating role of family communication patterns in the relationship between emotional maturity and self-compassion with vulnerability to stress in soldiers.

MATERIALS & METHODS: This research is a descriptive correlational study. Participants statistical of the present study include 250 soldiers of military in Maraghe, Iran at 2020 that have been selected by simple random sampling. Following the issuance of the necessary permits and the consent of the authorities, the objectives of the investigation were presented to all participants and the questionnaires were distributed by the staff. Miller and Smith vulnerability to stress questionnaire (with a Cronbach's alpha of 0.89 and a convergent validity of 0.7), Bhargava and Singh emotional maturity scale (with a Cronbach's alpha of 0.79 and a convergent validity of 0.88), Neff self-compassion scale (with a Cronbach's alpha of 0.8 and a convergent validity of 0.91) and Fitzpatric family communication patterns questionnaire (with a Cronbach's alpha of 0.69 and a convergent validity of 0.86) were used for data collection. The data were analyzed by Pearson correlation coefficient and path analysis tests using SPSS and Amos version 24.

FINDINGS: The results indicated that emotional maturity and self-compassion in interaction with the role of family communication patterns are involved in explaining the models of vulnerability to stress in soldiers, in which the variance of vulnerability to stress in soldiers through variables of the model is explained by 28% in total. The direct effect of self-compassion (-0.15), emotional immaturity (0.5) and conversation orientation (-0.16) were significant in estimating vulnerability to stress ($P<0.05$). The indirect effects of self-compassion (t-value = 2.84) and emotional immaturity (t-value = 2.93) through conversation orientation on vulnerability to stress were significant ($P<0.05$). But, the indirect effects of self-compassion and emotional immaturity through conformity orientation on vulnerability to stress was not significant ($P>0.05$).

CONCLUSION: Considering the direct and indirect effects of the exogenous and mediating variables on endogenous, it can be concluded that vulnerability to stress can be reduced by enhancing emotional maturity, self-compassion and conversation orientation.

KEYWORD: Vulnerability; Stress; Emotion; Maturity; Family

How to cite this article:

Ghaffari M, Esmali A, Mohammadi R. *The Mediating Role of Family Communication Patterns in the Relationship between Emotional Maturity and Self-Compassion with Vulnerability to Stress in Soldiers.* J Police Med. 2021;10(4):289-96.

***Correspondence:**

Address: Payame Noor University, Nakhl Street, Lashkarak Highway, Tehran, Iran.
Postal Code: 19395-4697
Tel: +982123320000
Fax : -
Mail: mozaffar.ghaffari@yahoo.com

Article History:

Received: 17/02/2021
Accepted: 19/09/2021
ePublished: 07/10/2021

Copyright © 2021, Journal of Police Medicine | This open access article is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License

ISSN: 2383-3483; Journal of Police Medicine. 2021;10(4):289-296

مجله طب انتظامی

وب‌سایت مجله: http://jpmed.ir/

مقاله اصیل

دسترسی آزاد

نقش واسطه‌ای الگوهای ارتباطی خانواده در ارتباط بین نمو یافتگی هیجانی و خوددلسوزی با آسیب‌پذیری سربازان نسبت به استرس

مظفر غفاری[1] PhD، احمد اسمعلی[2] PhD، رضا محمدی[3] PhD

۱ گروه روان‌شناسی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران
۲ گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه مراغه، مراغه، ایران
۳ مرکز تحقیقات علوم شناختی و رفتاری در پلیس، معاونت بهداشت، امداد و درمان، نیروی انتظامی، تهران، ایران

چکیده

اهداف: سربازی دوره پر استرسی است که احتمال بروز اختلالات روانی در آن وجود دارد. مطالعه حاضر با هدف تعیین نقش میانجی‌گری الگوهای ارتباطی خانواده در ارتباط بین نمویافتگی هیجانی و خود-دلسوزی با آسیب‌پذیری سربازان نسبت به استرس صورت گرفت.

مواد و روش‌ها: این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. نمونه آماری این تحقیق شامل ۲۵۰ نفر از سربازان پادگان ارتش شهرستان مراغه در سال ۱۳۹۹ بودند که به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده گزینش شدند. برای اندازه گیری متغیرها از مقیاس الگوهای ارتباطی خانواده *Fitzpatric* با ضریب آلفای کرونباخ و روایی همگرایی ۰/۸۶ و ۰/۶۹، مقیاس خوددلسوزی *Neff* با ضریب آلفای کرونباخ و روایی همگرایی ۰/۹۱ و ۰/۸، مقیاس آسیب‌پذیری نسبت به استرس *Miller* و *Smith* با ضریب آلفای کرونباخ و روایی همگرایی ۰/۸۹ و ۰/۷ و مقیاس نمویافتگی هیجانی *Singh* و *Bhargava* با ضریب آلفای کرونباخ و روایی همگرایی ۰/۸۸ و ۰/۷۹ استفاده شد. پس از اخذ مجوزهای لازم و موافقت مسئولین، اهداف پژوهش برای تمامی شرکت‌کنندگان ارائه شد و پرسش‌نامه‌ها توسط پرسنل توزیع شدند. داده‌ها با استفاده از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر، از طریق نرم‌افزار آماری SPSS 24 و Amos 24 تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج حاکی از این بود که متغیر خود-دلسوزی و نمویافتگی هیجانی در تعامل با نقش میانجی‌گری الگوهای ارتباطی خانواده در تبیین مدل آسیب‌پذیری نسبت به استرس سربازان نقش داشتند که در مجموع ۲۸ درصد از واریانس آسیب‌پذیری نسبت به استرس از طریق متغیرهای مدل تبیین شدند. اثر مستقیم خوددلسوزی (۰/۱۵-)، عدم نمویافتگی هیجانی (۰/۵)، الگوی ارتباطی گفت و شنود (۰/۱۶-) در تبیین مدل آسیب‌پذیری نسبت به استرس معنادار به‌دست آمد ($p<0/05$). اثر غیرمستقیم عدم نمویافتگی هیجانی (t-value=۲/۹۳) و خود-دلسوزی (t-value=۲/۸۴) با میانجی‌گری نقش الگوی ارتباطی گفت و شنود معنادار مشاهده شد ($p<0/05$). اما اثر غیرمستقیم متغیرهای عدم نمویافتگی هیجانی و خود-دلسوزی با میانجی‌گری الگوی ارتباطی همنوایی معنادار به‌دست نیامد ($p>0/05$).

نتیجه‌گیری: با توجه به اثر مستقیم و غیرمستقیم متغیرهای پیش‌بین و میانجی بر میزان متغیر درونزا، به نظر می‌رسد با تقویت خود-دلسوزی، نمویافتگی هیجانی و الگوهای ارتباطی گفت و شنود می‌توان آسیب پذیری سربازان را نسبت به استرس کاهش داد.

کلیدواژه‌ها: آسیب‌پذیری، استرس، هیجان، نمویافتگی، خانواده

نحوه استناد به این مقاله:

Ghaffari M, Esmali A, Mohammadi R. *The Mediating Role of Family Communication Patterns in the Relationship between Emotional Maturity and Self-Compassion with Vulnerability to Stress in Soldiers.* J Police Med. 2021;10(4):289-96.

نویسنده مسئول*:

آدرس پستی: تهران، بزرگراه لشگرک، خیابان نخل، سازمان مرکزی دانشگاه پیام نور.
کدپستی: ۴۶۹۷-۱۹۳۹۵
تلفن: ۲۳۳۲۰۰۰۰-۰۲۱
فاکس -
پست الکترونیک: mozaffar.ghaffari@yahoo.com

تاریخچه مقاله:

دریافت: ۱۳۹۹/۱۱/۲۹
پذیرش: ۱۴۰۰/۰۶/۲۸
چاپ: ۱۴۰۰/۰۷/۱۵

Copyright © 2021, Journal of Police Medicine | This open access article is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License

مقدمه

احتمال ابتلا به اختلالات روانی و رفتارهای تکانشی در دوران سربازی به دلیل استرس بالا در این دوران، بیشتر است [۱]. استرس یا فشار روانی، برای توصیف علایم و نشانه‌های نامطلوب عاطفی و جسمانی کسانی به کار می‌رود که در شرایط فشار بیش از حد قرار دارند [۲]. آسیب‌پذیری یک زمینه ژنتیکی یا محیطی برای اختلالات روانی و استرس است که از چهار مؤلفهٔ زیستی، شناختی، عاطفی و اجتماعی تشکیل شده است [۳]. بررسی و شناسایی عواملی که آسیب‌پذیری سربازان را نسبت به استرس افزایش می‌دهد، در پیشگیری و تشخیص استرس سربازان، همچنین در اتخاذ شیوه درمانی، کمک شایانی به درمانگران می‌کند. از عوامل روان‌شناختی مؤثر بر آسیب‌پذیری سربازان نسبت به استرس، می‌توان از نمویافتگی هیجانی نام برد؛ نمویافتگی هیجانی از علایم بلوغ سربازان هست که دو تا چهار سال بعد از نمویافتگی جسمانی یعنی در حدود ۱۴ الی ۱۸سالگی در سربازان حاصل می‌شود [۴]. تحمل استرس و کنترل و تنظیم هیجان، از مشخصات بارز سربازان مجهز به نمویافتگی هیجانی است [۵]. نمویافتگی هیجانی، سربازان را توانمند می‌سازد که با شکست‌ها و کمبودهای خود کنار بیایند [۶] و باعث تقویت و گسترش روابط بین‌فردی سربازان می‌شود [۷]. نتایج مطالعه *Joy* و *Mathew* نشان داده است که بین نمویافتگی هیجانی و بهزیستی عمومی نوجوانان رابطه وجود دارد [۸]. میزان استرس در افراد مجهز به نمویافتگی کمتر از سایر اشخاص مشاهده شده است [۹].

متغیر روان‌شناختی دیگری که می‌تواند در مدل آسیب‌پذیری نسبت به استرس سربازان نقش داشته باشد، خود-دلسوزی است. در سربازان دلسوزی به خویش، از سه ویژگی تشکیل یافته که عبارت است از: مهربانی سرباز با خود در مقابل خود-قضاوتی، اشتراک و ارتباط سرباز با دیگران در مقابل انزوا و دوری از سایر سربازان و ذهن‌آگاهی در مقابل همانندسازی افراطی. ویژگی اول دلسوزی به خود، سرباز را قادر می‌سازد که هنگام ناکامی و شکست، جهت‌گیری مناسب و همراه با مهربانی برای خود داشته باشد و از اتخاذ دیدگاه مبتنی بر داوری نسبت به خود، پرهیز کند. در ویژگی دوم، سرباز آگاه می‌شود که دیگر سربازان هم همانند او موقعیت‌های همراه با مشقت و رنج دوره سربازی را تجربه می‌کنند یا تجربه خواهند کرد. در نهایت، بخش سوم خود-دلسوزی باعث می‌شود که سرباز نسبت به عواطف و هیجانات خود آگاه شود و آنها را به صورت مثبت ارزیابی کند، بدون این که آنها را رد کند [۱۰]. میزان استرس و افسردی در افراد مجهز به خود-دلسوزی پایین‌تر از سایر گروه‌ها است [۱۱]. نتایج یک مطالعه فراتحلیل نشان داده است که نقش خود-دلسوزی در پیش‌بینی آسیب‌پذیری افراد نسبت به استرس و سایر اختلالات روانی معنادار است [۱۲]. خود-دلسوزی، آسیب‌پذیری افراد را در برابر استرس و اختلالات روانی کاهش داده و احتمال ابتلا به استرس و اختلالات روانی را پایین می‌آورد [۱۳]. همچنین هیجانات مثبت را افزایش داده و ارتباط بین حوادث منفی و استرس دوره سربازی را کاهش می‌دهد [۱۴]. خود-دلسوزی اختلالات درونی‌سازی (استرس، اضطراب و افسردگی) نوجوانان را کاهش می‌دهد [۱۵].

الگوهای ارتباطی خانواده، عوامل روان‌شناختی دیگری هستند که می‌تواند در آسیب‌پذیری سربازان نسبت به استرس نقش داشته باشند. مدل الگوهای ارتباطی خانواده توسط *Fitzpatrick* و *Ritchie* مطرح شده است که نحوه ارتباط والدین با فرزندان (سربازان) را نشان می‌دهد [۱۶]. این الگو دارای دو بُعد است که عبارت هستند از جهت‌گیری گفت و شنود و جهت‌گیری همنوایی و نشان‌دهنده این است که اعضای خانواده چقدر از افکار و احساسات خود سخن می‌گویند و آنها را با یکدیگر در میان می‌گذارند. در جهت‌گیری گفت و شنود، همه افراد خانواده درباره موضوعات مختلف بحث و تبادل نظر می‌کنند و با همدیگر در تعامل هستند، در حالی که در جهت‌گیری همنوایی والدین بر پیوستگی و هماهنگی اعضای خانواده تأکید دارند [۱۷]. استفاده پایین از الگوی گفت و شنود در خانواده و داشتن زندگی استرس‌آور (نظیر دوره سربازی) آسیب‌پذیری فرد را به اختلال استرس پس از سانحه افزایش می‌دهد [۱۸]. داشتن الگوی جهت‌گیری گفت و شنود در خانواده، به استرس و افسرگی پایین و خودکارآمدی بالا در سربازان منجر می‌گردد [۱۹]. الگوی ارتباطی ناسالم، با استرس و ناسازگاری اجتماعی سربازان ارتباط غیرمستقیم دارد [۲۰]. نتایج نشان می‌دهد که بین استرس و سلامت روانی با الگوهای ارتباطی خانواده رابطه معنادار وجود دارد که نقش الگوهای ارتباطی گفت و شنود در پیش‌بینی استرس و سلامت روانی معنادار است، اما نقش الگوهای ارتباطی همنوایی معنادار نیست [۲۱].

پژوهشگران بر تأثیر کارکرد خانواده و نحوه ارتباط درون خانواده بر سایر ویژگی‌های روان‌شناختی به ویژه نمویافتگی هیجانی، خود-دلسوزی و آسیب‌پذیری شناختی نسبت به استرس تأکید دارند و اعتقاد دارند که حمایت و ارتباط صمیمانه خانواده باعث رشد هیجانی و تاب‌آوری در فرد می‌شود. نمویافتگی هیجانی و تاب‌آوری هم به تعدیل سازگاری و آسیب‌پذیری فرد منجر می‌گردد [۲۲]. امنیت از مفاهیم کلیدی قرآن کریم است که مفهوم آن در کتاب آسمانی در قالب واژگان متفاوت، نظیر "أمن"، "ایمان"، "استیمان" و غیره در کنار مفاهیم محوری "سلام"، "اطمینان" و "عدم خوف" به کار رفته است، که همگی نشان از اهمیت امنیت برای اجتماع، جامعه و کشور است [۲۳]؛ در این راستا، نقش نیروی‌های انسانی خصوصاً سربازان در امنیت اجتماعی و ملی انکارناپذیر است [۲۴]. از آنجایی که بعضی سربازان ممکن است آسیب‌پذیری روان‌شناختی یا جسمانی نسبت به استرس داشته باشند و آنها را مستعد اختلالات روانی و جسمانی کند، بررسی و شناسایی عوامل مؤثر بر آسیب‌پذیری نسبت به استرس، در پیشگیری، تشخیص و اتخاذ روش درمانی، رویکرد تازه‌ای را در طب انتظامی و نظامی ایجاد می‌کند. لذا پژوهش حاضر، با هدف تعیین نقش الگوهای ارتباطی خانواده در تعدیل همبستگی نمویافتگی هیجانی و خود-دلسوزی با آسیب‌پذیری سربازان نسبت به استرس انجام گرفت.

مواد و روش‌ها

این مطالعه توصیفی از نوع همبستگی است که به صورت مقطعی انجام شد. جامعه آماری مطالعه را تمامی سربازان پادگان ارتش شهرستان مراغه در سال ۱۳۹۹ تشکیل داده بودند. نمونه آماری به روش تصادفی ساده و از طریق فرمول $N = \left(\frac{Z_\alpha - Z_\beta}{C(r)}\right)^2 + 3$ به تعداد ۲۵۰ نفر انتخاب شدند. لازم به ذکر است که ابتدا یک مطالعه مقدماتی ۵۰نفری انجام شد که با در نظر گرفتن خطای ۰/۰۵ میزان همبستگی متغیرهای پیش‌بین با متغیر ملاک، حداقل ۰/۱۷۶ به‌دست آمد. ملاک ورود به پژوهش، داشتن تمایل همکاری با

محققان، حداقل ۵ ماه سابقه خدمت و داشتن توانایی خواندن و نوشتن بود و تنها ملاک خروج مطالعه عدم ادامه همکاری آزمودنی با پژوهشگران بود.

برای جمع‌آوری داده‌ها از مقیاس الگوهای ارتباطی خانواده *Fitzpatric*، مقیاس خود-دلسوزی *Neff*، مقیاس آسیب‌پذیری نسبت به استرس *Miller* و *Smith* و مقیاس نمویافتگی هیجانی *Singh* و *Bhargava* استفاده شد.

مقیاس آسیب‌پذیری نسبت به استرس: این مقیاس ۱۷ سئوال دارد، که توسط *Miller* و *Smith* ساخته شده است و آسیب‌پذیری افراد را نسبت به استرس اندازه می‌گیرد و بر اساس طیف لیکرت پنج‌درجه‌ای (تقریباً همیشه، همیشه، گاهی اوقات، تقریباً هیچ‌گاه و هیچ‌گاه) امتیازگذاری می‌شود. امتیاز بالا، بیانگر آسیب‌پذیری بیشتر فرد نسبت استرس است. ضریب همسانی درونی ابزار به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۷ به‌دست آمده است [۲۵]. در مطالعه حاضر، ضریب آلفای کرونباخ و روایی همگرایی پرسش‌نامه به ترتیب ۰/۸۹ و ۰/۷ به‌دست آمد.

مقیاس الگوهای ارتباطی خانواده: این پرسش‌نامه با هدف ارزیابی همبستگی بین الگوهای ارتباطاتی خانواده (جهت‌گیری گفت و شنود و جهت‌گیری همنوایی) و اضطراب و افسردگی فرزندان طراحی شده است. این پرسش‌نامه ۲۶ سئوال پنج‌گزینه‌ای دارد که امتیاز ۴ معادل کاملاً موافقم و امتیاز صفر معادل کاملاً مخالفم است. ۱۵سئوال بخش اول مربوط به بُعد جهت‌گیری گفت و شنود و ۱۱ سئوال بخش دوم مربوط به جهت‌گیری همنوایی است. در اجرای این آزمون ۲ امتیاز به‌دست می‌آید که امتیاز بالا در هر مقیاس نشانگر الگوی ارتباطی فرد در خانواده خویش است. مقدار ضریب کیرز-مایر-آلکین برابر با ۰/۸۵۲ به‌دست آمده است که حاکی از کفایت نمونه‌گیری محتوایی ماتریس همبستگی داده‌ها است [۲۶]. در مطالعه *تاج‌علی* و *لطیفیان* نتایج اعتبار آزمون به روش آلفای کرونباخ در مورد جهت‌گیری گفت و شنود ۰/۸۷ و در رابطه جهت‌گیری همنوایی ۰/۸۸ به‌دست آمده است. همچنین به منظور تعیین روایی پرسش‌نامه از روش تحلیل عاملی استفاده نموده‌اند که نتایج بیانگر روایی مطلوب پرسش‌نامه بوده است [۲۷]. در مطالعه حاضر، ضریب آلفای کرونباخ و روایی همگرایی خرده‌مقیاس گفت و شنود، به ترتیب ۰/۸۶ و ۰/۶۹ و در خرده‌مقیاس همنوایی ۰/۸۷ و ۰/۶۸ به‌دست آمد.

مقیاس خود-دلسوزی: این مقیاس توسط *Neff* در سال ۲۰۰۵ طراحی شده است و دارای ۲۶ آیتم است که به صورت مقیاس لیکرت پنج‌درجه ای امتیازبندی می‌شود. این پرسش‌نامه دارای ۶ خرده‌مقیاس خود-مهربانی، خود-داوری، ویژگی مشترک انسانی، انزوا، ذهن‌آگاهی و بیش‌همانندسازی است. ضریب پایایی بازآزمایی ۰/۹۳ است و آلفای کرونباخ در مطالعه تایلند و تایوان ۰/۸۶ و در آمریکا ۰/۹۵ گزارش شده است [۲۸]. در پژوهش حاضر، ضریب آلفای کرونباخ و روایی همگرایی کل پرسش‌نامه به ترتیب ۰/۹۱ و ۰/۸ به‌دست آمد.

مقیاس نمویافتگی هیجانی: این مقیاس توسط *Singh* و *Bhargava* در سال ۱۹۸۴ طراحی و اعتباریابی شده است. این پرسش‌نامه شامل ۴۸ سئوال است که ۱۰ سئوال اول ویژگی عدم ثبات عاطفی، ۱۰ سئوال دوم ویژگی بازگشت عاطفی، ۱۰ سئوال سوم ویژگی ناسازگاری اجتماعی، ۱۰ سئوال چهارم ویژگی فروپاشی شخصیت و ۸ سئوال آخر ویژگی فقدان استقلال را ارزیابی می‌کند. این آزمون یک مقیاس خودگزارشی پنج‌درجه‌ای است (خیلی زیاد، زیاد، نامشخص، احتمالا و هرگز) و سئوال‌ها طوری طراحی شده‌اند که اگر امتیاز فرد بالاتر از ۱۵۰ باشد، نشان دهنده این است که فرد به مرحله نمویافتگی هیجانی نرسیده است. همچنین امتیاز پایین‌تر از ۸۰ نشان‌دهنده نمویافتگی هیجانی است. در پژوهش *منصورنژاد* و همکاران، ضریب پایایی پرسش‌نامه به روش بازآزمایی و آلفای کرونباخ ۰/۷۵ به‌دست آمده است [۲۹]. ضریب آلفای کرونباخ و روایی همگرایی در این مطالعه به ترتیب ۰/۸۸ و ۰/۷۹ به‌دست آمد.

پژوهشگران با هماهنگی مسئولین پادگان در یگان‌های محل خدمت سربازان حاضر شدند و پس از آگاه‌سازی تمامی شرکت‌کنندگان نسبت به اهمیت و ضرورت این پژوهش، ضمن رعایت اصول اخلاقی، به پخش ابزارهای جمع‌آوری داده‌ها اقدام نمودند.

ملاحظات اخلاقی: این طرح در شورای پژوهشی دانشگاه پیام نور با کد ۹۹۴۷۷/د در مورخ ۱۳۹۹/۸/۱۱ تصویب شد. به تمامی مشارکت کنندگان در پژوهش، قبل از انجام طرح در مورد اهداف و روند اجرای پژوهش، اطلاعات کافی داده شد و و نیز از آنها رضایت آگاهانه شرکت در اجرای پژوهش اخذ شد. پژوهشگران به تمامی افراد اعلام کردند که شرکت یا عدم شرکت در مطالعه، اثری بر ارزیابی خدمت آنها ندارد.

تجزیه و تحلیل آماری: داده‌ها در نرم‌افزار SPSS 24 و Amos 24 و با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون (به منظور بررسی ماتریس ساده متغیرها) و روش تحلیل مسیر (برای تعیین معناداری روابط میانجی مدل) تجزیه و تحلیل شدند. سطح معناداری ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

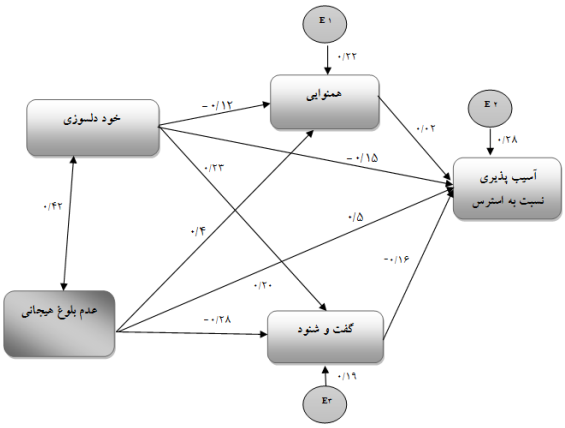
یافته‌ها

نمونه‌های آماری در این مطالعه ۲۵۰ نفر سرباز بودند که ۱۱۵ نفر (۴۶%) از ایشان دارای تحصیلات سیکل، ۸۲ نفر (۳۳%) دارای تحصیلات دیپلم و ۵۱ نفر (۲۱%) دارای تحصیلات دانشگاهی بودند. از نظر وضعیت تأهل، ۴۷ نفر (۱۸/۸%) متأهل و ۲۰۳ نفر (۸۱/۲%) مجرد بودند. میانگین و حداقل و حداکثر امتیازات کسب‌شده توسط آزمودنی‌ها در جدول ۱ درج شد. نتایج ماتریس همبستگی پیرسون، ارتباط الگوی همنوایی (r=۰/۲۳۱) و عدم نمویافتگی هیجانی (r=۰/۴۹۲) با آسیب‌پذیری نسبت به استرس را دارای همبستگی مثبت و در سطح p<۰/۰۱، معنادار نشان داد. اما ضریب همبستگی خود-دلسوزی (r=۰/۲۳۸) و الگوی گفت و شنود (r=۰/۲۳۸) با آسیب‌پذیری نسبت به استرس، منفی و در سطح ۰/۰۱ معنادار بود، به این معنی که با افزایش الگوی گفت و شنود و خود-دلسوزی، آسیب‌پذیری سربازان نسبت به استرس کاهش یافت.

جدول ۱) امتیازات مقیاس‌های استفاده‌شده در نمونه مورد مطالعه (۲۵۰ نفر)

مقیاس‌ها		M±SD	حداقل	حداکثر
آسیب پذیری نسبت به استرس		۳۴/۱۶±۶	۱	۵۰
الگوهای ارتباطی خانواده	جهت‌گیری گفت و شنود	۳۶/۴±۴/۹	۳۰	۹۷
	جهت‌گیری همنوایی	۱۷±۳/۱	۱۱	۳۱
خود-دلسوزی		۶۶±۱۶/۷	۱۷	۱۰۴
عدم نمویافتگی هیجانی		۱۱۲±۳۹/۳	۲۱	۱۷۲

نتایج تحلیل مسیر نشان داد که متغیر خود-دلسوزی و نمویافتگی هیجانی در تعامل با نقش میانجی‌گری الگوهای ارتباطی خانواده در مدل آسیب‌پذیری سربازان نسبت به استرس نقش داشتند. در مجموع ۲۸ درصد از واریانس آسیب‌پذیری نسبت به استرس از طریق متغیرهای مدل تبیین شد. اثر مستقیم خود-دلسوزی (۰/۱۵-)، عدم نمویافتگی هیجانی (۰/۵)، الگوی ارتباطی گفت و شنود (۰/۱۶-) در تبیین مدل آسیب‌پذیری نسبت به استرس معنادار بود (نمودار ۱). اثر غیرمستقیم عدم نمویافتگی هیجانی (t-value=۲/۹۳) و خود-دلسوزی (t-value=۲/۸۴) با میانجی‌گری نقش الگوی ارتباطی گفت و شنود معنادار به‌دست آمد. اما اثر غیرمستقیم متغیرهای عدم نمویافتگی هیجانی و خود-دلسوزی با میانجی‌گری الگوی ارتباطی همنوایی معنادار مشاهده نشد (جدول ۲).

نمودار ۱) ضرایب استاندارد مدل آسیب‌پذیری نسبت به استرس در سربازان

جدول ۲) اثرات مستقیم و غیرمستقیم خود-دلسوزی و عدم بلوغ هیجانی بر آسیب‌پذیری شناختی نسبت به استرس با نقش میانجی الگوی ارتباطی همنوایی

مسیرها	اثر مستقیم	خطای استاندارد	اثر غیرمستقیم	خطای استاندارد	p
۱) خوددلسوزی ←آسیب پذیری نسبت به استرس	-۰/۱۵	۰/۰۴	-	-	۰/۰۱
۲) خود دلسوزی ←الگوی گفت شنود ←آسیب پذیری نسبت به استرس	-	-	۲/۸۴	۰/۰۱۱	۰/۰۰۳
۳) خودلسوزی ←الگوی همراهی ←آسیب پذیری نسبت به استرس	-	-	۰/۹۱	۰/۰۷	۰/۰۹
۴) عدم نمویافتگی ←آسیب پذیری نسبت به استرس	۰/۵	۰/۰۸	-	-	۰/۰۰۱
۵) عدم نمو یافتگی هیجانی ←الگوی گفت شنود ←آسیب پذیری نسبت به استرس	-	-	۲/۹۳	۰/۰۲۱	۰/۰۰۴
۶) عدم نمو یافتگی هیجانی ←الگوی همراهی ←آسیب پذیری نسبت به استرس	-	-	۰/۸۳	۰/۰۳۴	۰/۱

خروجی نرم‌افزار Amos 24 برای سنجش میزان برازش مدل پیشنهادی نشان داد که الگوهای ارتباطی گفت و شنود و همنوایی توانستند نقش میانجی بین خود-دلسوزی و عدم نمویافتگی هیجانی با آسیب‌پذیری سربازان نسبت به استرس ایفا کنند زیرا مقادیر شاخص برازندگی یا GFI، شاخص برازندگی تعدیل شده یا AGFI، شاخص برازش افزایشی یا IFI و شاخص برازش تطبیقی یا CFI در مدل بیشتر از ۰/۹ بود. همچنین در مدل‌های مناسب، شاخص X^2/df باید در دامنه ۱ الی ۳ باشد که در این مدل در دامنه ۱ الی ۳ قرار گرفت. ضمناً شاخص ریشه میانگین مربع خطای برآورد یا RMSEA باید کوچک‌تر از ۰/۰۹ باشد که در این مدل ۰/۰۱ به‌دست آمد که نشان داد اعتبار این مدل مطلوب بود (جدول ۳).

جدول ۳) برازش الگوی پیشنهادی با داده‌ها بر اساس شاخص برازندگی

شاخص برازندگی الگو	X^2	DF	X^2/df	GFI	AGFI	IFI	CFI	RMSEA
الگوی پیشنهادی	۱۵/۴	۸	۱/۹۲	۰/۹۶۹	۰/۹۱۲	۰/۹۱۴	۰/۹۲۶	۰/۰۱

بحث

در این مطالعه نقش واسطه‌ای الگوهای ارتباطی خانواده در ارتباط بین نمویافتگی هیجانی و خود-دلسوزی با آسیب‌پذیری سربازان نسبت به استرس بررسی شد. نتیجه حاصل از تحلیل مسیر نشان داد که اثر مستقیم نمویافتگی هیجانی (عدم نمویافتگی هیجانی) بر میزان آسیب‌پذیری سربازان نسبت به استرس معنادار بود. این یافته همسو با نتیجه مطالعه *Behera* و *Rangaiah* است که نشان داده‌اند تحمل استرس و کنترل و تنظیم هیجان، از مشخصات بارز اشخاص مجهز به نمویافتگی هیجانی هستند [۵]. همچنین این پژوهش همسو با یافته پژوهش *Johns* و *Mathew* و *Mathai* است که نشان داده‌اند نمویافتگی هیجانی شخص را توانمند می‌سازد که با شکست‌ها و کمبودهای خودش کنار بیاید [۶] و باعث تقویت و گسترش روابط بین‌فردی شخص می‌شود [۷]. همچنین نتایج مطالعه *Joy* و *Mathew* نشان داده است که بین نمویافتگی هیجانی و بهزیستی عمومی نوجوانان رابطه وجود دارد [۸] و میزان استرس در دانشجویان مجهز به نمویافتگی کمتر از سایر دانشجویان مشاهده شده است [۹] که هر دو مطالعه با نتایج این مطالعه همسو هستند. در تبیین این یافته می‌توان گفت که دوره سربازی مملو از موقعیت‌های استرس‌زا است که به شکل بالقوه تهدیدی برای بهزیستی هیجانی و روان‌شناختی افراد هستند. برخی ممکن است با حضور در دوره سخت سربازی، ناامید شده و هیجانات ناخوشایندی چون اندوه، احساس تنهایی و اضطراب را تجربه کنند. سربازانی که به مرحله بلوغ هیجانی نرسیده‌اند و فاقد مهارت‌های لازم برای برخورد سازگارانه با این هیجانات هستند، در برابر فشار و استرس دوره سربازی آسیب‌پذیرتر می‌شوند. درواقع سربازانی که از بلوغ هیجانی برخوردار نیستند، به لحاظ روان‌شناختی نیز آسیب‌پذیر می‌شوند. در مقابل، سربازانی که به مرحله بلوغ هیجانی رسیده‌اند، بهتر می‌توانند هیجانات ناخوشایند دوره سربازی را تحمل کنند و در صورت داشتن مسئله اجتماعی و خانوادگی با دیگران، به‌صورت منطقی، خردمندانه و سنجیده عمل می‌کنند؛ به جای اینکه صرفاً بر اساس فشار، هیجان و تکانشگری رفتار کنند.

همچنین یافته به‌دست‌آمده از تحلیل مسیر نشان داد که اثر مستقیم خود-دلسوزی بر میزان آسیب‌پذیری سربازان نسبت به استرس معنادار بود، به این معنی که با تقویت خود-دلسوزی، آسیب‌پذیری سربازان نسبت به استرس کاهش یافت. همسو با این مطالعه، در مطالعه دیگری مشخص شده است که خود-دلسوزی باعث کاهش استرس ادراک‌شده بیماران سرطانی می‌شود و

سازگاری آنها را نسبت به درمان بیماریشان افزایش می‌دهد [۱۲]. همچنین مطابق با یافته‌های یک مطالعه دیگر، اثر مستقیم و میانجی خود-دلسوزی بر میزان استرس ادراک‌شده بیماران مبتلا به سرطان پستان معنادار است [۱۳]. *هاشمی* و *عینی* نشان داده‌اند که با استفاده از مکانیزم دلسوزی می‌توان سالمندان را برای مقابله با استرس ادراک‌شده توانمند ساخت [۱۱]. همچنین نتایج مطالعه *Stutts* و همکاران که نشان داده‌اند خود-دلسوزی هیجانات مثبت را افزایش می‌دهد و ارتباط بین حوادث منفی و استرس را کاهش می‌دهد [۱۴]، با این پژوهش در یک راستا است. مطالعه‌ای که نشان داده است خود-دلسوزی اختلالات درونی‌سازی (استرس، اضطراب و افسردگی) نوجوانان را کاهش می‌دهد نیز با نتایج این مطالعه هم‌راستاست [۱۵].

می‌توان گفت که دلسوزی به خود، شکل سالم پذیرش خود است که بیانگر میزان تأیید و قبول ویژگی‌های نامطلوب خود در کنار خصوصیات مثبت است. به عبارت دیگر، پادزهر دلسوزی به خویش، در تضاد با ویژگی‌های خودانتقادی، افسردگی، نشخوارگری، سرکوب افکار و کمال‌گرایی نوروتیک است و به سربازان قدرت تحمل، پذیرش و تصدیق دردناک‌ترین هجانات را می‌دهد، بدون اینکه سرباز مغلوب آنها باشد. همین عوامل هم باعث می‌شود عزت نفس و جراتمندی سرباز بالا برود و در مقابل شرایط سخت دوره سربازی، تاب‌آوری بالایی داشته باشد و در مقابل استرس، آسیب‌پذیر نباشد. یافته بعدی مطالعه این بود که بین الگوی ارتباطی گفت و شنود و آسیب‌پذیری سربازان نسبت به استرس رابطه وجود داشت اما ارتباط الگوی ارتباطی همنوایی با آسیب‌پذیری نسبت به استرس معنادار به‌دست نیامد. این یافته با یافته مطالعه *Schrodt* و همکاران که نشان داده‌اند بین الگوهای ارتباطی خانواده و بهزیستی فرزندان همبستگی معنادار وجود دارد، همخوانی دارد. در این مطالعه، همبستگی جهت‌گیری گفت و شنود با بهزیستی فرزندان مثبت و همبستگی جهت‌گیری همنوایی با بهزیستی فرزندان منفی است [۱۸]. *کریمی* و همکاران گزارش کرده‌اند که استعمال دخانیات در نوجوانان را می‌توان بر اساس متغیرهای الگوی ارتباطی گفت و شنود، الگوی ارتباطی همنوایی، مهارت مقابله با استرس مسئله‌مدار و مهارت مقابله با استرس هیجان‌مدار پیش‌بینی کرد [۱۹]، که با یافته‌های این مطالعه نیز در یک راستا است. علاوه بر این، پژوهشی که نشان داده است الگوی گفت و شنود خانواده از طریق راهبرد مسئله‌مدار و الگوی همنوایی از طریق راهبرد هیجان‌مدار می‌توانند بر سازگاری دانشجویان اثر داشته باشند [۲۰] یا تحقیقی که نشان داده است بین سلامت روانی و الگوهای ارتباطی خانواده رابطه معنادار وجود دارد و نقش الگوهای ارتباطی گفت و شنود در پیش‌بینی سلامت روانی معنادار است اما نقش الگوهای ارتباطی معنادار نیست [۲۱]، همگی با نتایج تحقیق حاضر همسو هستند. در تبیین این یافته می‌توان گفت، در خانواده سربازانی که از جهت‌گیری همنوایی استفاده می‌شود، والدین برای سایر اعضا تصمیم می‌گیرند و تمامی اختیارات و تصمیمات در دست والدین است و از فرزندان انتظار می‌رود بر اساس تصمیم و خواسته والدین رفتار کنند. فرزندان این نوع خانواده‌ها، افراد وابسته تربیت می‌شوند و برای دستیابی به استقلال و خودمختاری تلاش نمی‌کنند، نتیجه چنین فرآیندی باعث می‌شود که آنها از نظر شخصیتی افراد ضعیفی باشند، توانایی و مهارت لازم در برخورد با مسائل زندگی و حل آنها را نداشته باشند و در برابر فشار دوره سربازی آسیب‌پذیر باشند.

همچنین برای بررسی اثر غیرمستقیم و واسطه‌ای متغیرهای مطالعه بر میزان آسیب‌پذیری سربازان نسبت به استرس از تحلیل مسیر استفاده شد. خروجی آزمون نشان داد که اثر غیرمستقیم عدم نمویافتگی هیجانی و خود-دلسوزی با میانجی‌گری نقش الگوی ارتباطی گفت و شنود معنادار بود. اما اثر غیرمستقیم متغیرهای عدم نمویافتگی هیجانی و خود-دلسوزی با میانجی‌گری الگوی ارتباطی همنوایی معنادار به دست نیامد. این یافته در تأیید مطالعه *صالحی* و همکاران است که نقش واسطه‌ای الگوهای ارتباطی خانواده در همبستگی بین متغیرهای تمایزیافتگی و رضایت جنسی را معنادار نشان داده‌اند [۳۰]. می‌توان گفت که یافته‌های حاضر و قبلی، گویای آن هستند که در آسیب‌پذیری سربازان نسبت به استرس، ویژگی‌های روانی، سبک زندگی، روابط اجتماعی، نگرش‌ها، باورها، احساسات، دلبستگی‌ها، عواطف و رفتارهایی که در طی رشد فرد شکل گرفته‌اند، نقش اساسی دارند. به عبارت دیگر، یکی از شاخص‌های بهداشت روانی، برقراری تعادل بین دنیای درونی (روانی) و بیرونی (محیط) است، از نظر بهداشت روانی فردی از سلامت روانی برخوردار است که بتواند بین دنیای درونی و بیرونی ارتباط برقرار کند. شخص ابتدا، در خانواده به عنوان محیط بیرونی قرار می‌گیرد، هنگامی که روابط خانواده با همدیگر کارآمد و مناسب باشد، طوری که بحث و ارائه نظرات در حل مسائل زندگی آزاد باشد و والدین تأکید زیادی بر اطاعت فرزندان نداشته باشند، بهداشت روانی فرد افزایش می‌یابد و شخص سعی خواهد کرد از سایر ویژگی‌های شخصیتی و عاطفی خود نظیر خود-دلسوزی و نمویافتگی هیجانی، در حل فشارهای زندگی خصوصاً استرس دوره سربازی استفاده کند و به دنبال آن، آسیب‌پذیری فرد نسبت به استرس کاهش می‌یابد.

با توجه به نقش معنادار متغیرهای پیش‌بین و میانجی در تبیین واریانس آسیب‌پذیری نسبت به استرس در سربازان، به محققان و دانشجویان پیشنهاد می‌گردد که اثر متغیرهای مطالعه روی متغیر ملاک، به صورت مداخله ای بررسی شود. ازجمله محدودیت‌هایی که پژوهشگران سعی در کاهش آنها بودند، کنترل نگرانی سربازان نسبت به آلوده بودن برگه‌های سئوالات و خودکار به ویروس کرونا به علت هم‌زمانی اجرا مطالعه با شیوع بیماری کووید ۱۹ بود که احتمال عدم پاسخگویی صحیح به سئوالات به علت رعایت پروتکل‌های بهداشتی را افزایش داد.

نتیجه‌گیری

نتایج مطالعه نشان داد که که متغیرهای برونداد و واسطه‌ای در تبیین آسیب‌پذیری سربازان نسبت به استرس نقش دارند. بنابراین، برای افزایش کارآمدی متغیرهای خودلسوزی و نمویافتگی هیجانی در کاهش آسیب‌پذیری سربازان نسبت به استرس و افزایش سازگاری اجتماعی و محیطی آنان، لازم است خانواده‌ها از اهمیت و نقش الگوهای ارتباطی خانواده آگاه شوند و در به‌کارگیری سبک الگوی گفت و شنود نسبت به سبک همنوایی تشویق شوند.

نکات بالینی و کاربردی در طب انتظامی: با توجه به تنش‌زا و استرس‌آور بودن دوره خدمت سربازی؛ براساس نتایج مطالعه حاضر، روان‌شناسان و مشاوران مراکز بهداشت و درمان ناجا می توانند با

آموزش مهارت‌های خود-دلسوزی، روابط ارتباطی سالم و نمویافتگی هیجانی، آسیب‌پذیری سربازان را نسبت به استرس کاهش دهند و سلامت روانی و جسمانی سربازان را ارتقا بخشند.

تشکر و قدردانی: این تحقیق مستخرج از طرح پژوهشی مصوب دانشگاه پیام نور است. در اینجا صمیمانه از تمام کسانی که ما را به نحوی در انجام این پژوهش یاری نموده‌اند، سپاسگزاری می‌نماییم.

تعارض منافع: بدین وسیله نویسندگان مقاله تصریح می‌نمایند که هیچگونه تعارض منافعی در قبال مطالعه حاضر وجود ندارد.

سهم نویسندگان: مظفر غفاری، ارائه ایده و طراحی مطالعه، احمد اسمعلی، جمع‌آوری داده، رضا محمدی، تجزیه و تحلیل داده‌ها. لازم به ذکر هست که همه نویسندگان در نگارش اولیه مقاله و بازنگری آن سهیم بودند و همه با تأیید نهایی مقاله حاضر، مسئولیت دقت و صحت مطالب مندرج در آن را می‌پذیرند.

منابع مالی: اعتبار مالی این پژوهش توسط دانشگاه پیام نور تامین شده است.

References

1- Esfandiar Y, Rahnejat A M, Mousavi M, Sabayan B. The effectiveness of resiliency training on reduction of emotional stress and self-mutilation attempt in soldiers in Tehran, Iran in 2018. J Mil Med. 2020;22(1):27-35. [Persian].

2- Anisman H. An introduction to stress and health. SAGE Publications, Inc; 2017.

3- Besharat M, Masoodi M, Gholamali Lavasani M. Alexithymia and psychological and physical vulnerability. Thou Behav Clin Psych, 2015;9(34):47-56. [Persian].

4- Dutta J, Chetia P, Soni JC. A comparative study on emotional maturity of secondary school students in Lakhimpur and Sonitpur districts of Assam. Int J Sci Res 2015;4(9):168-76.

5- Behera S, Rangaiah B. Relationship between emotional maturity, self-esteem and life-satisfaction: A study on traditional dancers of Odisha region. Cogent Psychol. 2017; 4(1):1-13. https://doi.org/10.1080/23311908.2017.1355504

6- Nicholls AR, Levy AR, Perry JL. Emotional maturity, dispositional coping, and coping effectiveness among adolescent athletes. Psychol Sport Exerc. 2015;1(17):32-9. https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2014.11.004

7- Johns N, Mathew JP, Mathai SM. Emotional maturity and loneliness as correlates of life satisfaction among adolescents. Soc Sci. 2016;3(03):2016. https://doi.org/10.21013/jmss.v3.n3.p16

8- Joy M, Mathew A. Emotional maturity and general well-Being of adolescents. J Adv Pharm. 2018;8(5):2250-3013.

9- Rajeshwari RR, Raj SJ. A Study on relationship between emotional maturity, stress and self-confidence among management students. Asia Pac J Res. 2017;1(1):95-9.

10- Neff KD. The development and validation of a scale to measure self-compassion. Self and identity.2003;2(3):223-50. https://doi.org/10.1080/15298860309027

11- Pires FB, Lacerda SS, Balardin JB, Portes B, Tobo PR, Barrichello CR, et al. Self-compassion is associated with less stress and depression and greater attention and brain response to affective stimuli in women managers. BMC women's health. 2018;18(1):1-7. https://doi.org/10.1186/s12905-018-0685-y PMid:30482193 PMCid:PMC6258154

12- Muris P, Petrocchi N. Protection or vulnerability? A meta-analysis of the relations between the positive and negative components of self-compassion and psychopathology. Clin Psychol Psychother. 2017;24(2):373-83. https://doi.org/10.1002/cpp.2005 PMid:26891943

13- Akin U. The predictive role of the self-compassion on psychological vulnerability in Turkish university students. Int J Soc Sci Res. 2014;4(3):693-701.

14- Stutts LA, Leary MR, Zeveney AS, Hufnagle AS. A longitudinal analysis of the relationship between self-compassion and the psychological effects of perceived stress. Self Identity. 2018;17(6):609-26. stress. Self Identity. 2018;17(6):609-26. https://doi.org/10.1080/15298868.2017.1422537

15- Lathren C, Bluth K, Park J. Adolescent self-compassion moderates the relationship between perceived stress and internalizing symptoms. Pers Individ Dif. 2019; 1;143:36-41. https://doi.org/10.1016/j.paid.2019.02.008 PMid:32042216 PMCid:PMC7009781

16- Huang, Y. Family communication patterns, communication apprehension and soci communicative orientations. A study of Chinese students. Individ Dif.2010; 10, 121-35.

17- Koerner FA, Mary Anne F. Understanding family communication patterns and family functioning: The roles of conversation orientation and conformity orientation. Ann Int Commun Assoc. 2002;26(1):36-65. https://doi.org/10.1080/23808985.2002.11679010

18- Chi X, Liu X, Guo T, Wu M, Chen X. Internet addiction and depression in chinese adolescents: a moderated mediation model. Frontiers in psychiatry. 2019;13(10):816. https://doi.org/10.3389/fpsyt.2019.00816 PMid:31798471 PMCid:PMC6865207

19- Kjosa M. The Influence of Family Communication Styles on Campus Experience in College-Aged Children. Thesis of Central Florida, Florida, Orlando; 2018.

20- Romero-Abrio A, Martínez-Ferrer B, Musitu-Ferrer D, León-Moreno C, Villarreal-González ME, Callejas-Jerónimo JE. Family communication problems, psychosocial adjustment and cyberbullying. Int J Environ Res Public Health 2019;16(13):2417. https://doi.org/10.3390/ijerph16132417 PMid:31288393 PMCid:PMC6651853

21- Fa'alau F. Family communication patterns and wellbeing among Samoan youth in Aotearoa New Zealand. New Zealand Soci. 2016;31(2):18-26.

22- Dorrance Hall E, Scharp KM, Sanders M, Beaty L. Family communication patterns and the mediating effects of support and resilience on students'

concerns about college. J Fam Rel. 2020;69(2):276-91. https://doi.org/10.1111/fare.12386
23- Nobari, A., Esmaeili, A. The Concept of Security in the Qur'an and the Forms of Its Formation with Emphasis on Isotso's Semantic Method. Nati Secur. 2020;10(36):243-70. [Persian].
24- Ghaffari M, Esmali A. Structural Model of Death Anxiety in Soldiers Based on Social Intelligence, Moral Intelligence and Religious Orientation. J police Med, 2019; 8(4): 183-8. [Persian]
25- Stevelink SAM, Malcolm EM, Mason C, Jenkins S, Sundin J, Fear NT. The prevalence of mental health disorders in (ex-)military personnel with a physical impairment: a systematic review. Occup Environ Med. 2015;72:243-51. https://doi.org/10.1136/oemed-2014-102207 PMid:25227569 PMCid:PMC4392233
26- Ritchie LD, Fitzpatrick MA. Family communication patterns: Measuring intrapersonal perceptions of interpersonal relationships. Communic Res. 1990;17(4):523-44. https://doi.org/10.1177/009365090017004007
27- Tajalli F, Latifian MO. The effect of family communication patterns on mental health with mediation of emotional intelligence. J Fam Res. 2014;4(16):407-22. [Persian]
28- Neff KD. The self-compassion scale is a valid and theoretically coherent measure of self-compassion. Mindfulness. 2016;71:264-74. https://doi.org/10.1007/s12671-015-0479-3
29- Mansournejad Z, Poorseyyed SR, Kiani F, Khodabakhsh MR. Effectiveness of communication skills training on emotional maturity evolution of female students on the eve of marriage. J Fundamentals Ment Health. 2013;15(3):158–70. [Persian]
30- Mam Salehi H, Moradi O, Arefi M, Yar-Ahmadi Y. Mediating role of communication patterns in relationship between self-differentiation and sexual satisfaction. Clin Psychol Psychother. 2020;26(2):154-69. [Persian]. https://doi.org/10.32598/ijpcp.26.2.3099.1